# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0825U004161

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 26-11-2025

**Статус:** Наказ про видачу диплома

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:** Наказ Полтавського державного аграрного університету від 20.01.2026 № 49-ст

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шабельник Сергій Сергійович
2. Serhii S. Shabelnyk

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0009-0003-4649-2645

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 073

**Назва наукової спеціальності:** Менеджмент

**Галузь / галузі знань:** управління та адміністрування

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Менеджмент (073 Менеджмент)

**Дата захисту:** 30-12-2025

**Спеціальність за освітою:** менеджмент

**Місце роботи здобувача:** Полтавський державний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00493014

**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** https://ror.org/01s344n79

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 11306

**Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00493014

**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** https://ror.org/01s344n79

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00493014

**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** https://ror.org/01s344n79

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 14.15.15

**Тема дисертації:**

1. Формування системи управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах

2. Formation of a management system for the development of an educational institution in modern conditions

**Реферат/анотація:**

1. У дисертаційній роботі обґрунтовано теоретичні положення та запропоновано практичні рекомендації щодо формування системи управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах. Обґрунтована авторська концепція масштабування резильєнтності, що розглядає всі об'єкти, пов'язані із системою управління розвитком закладу освіти, не просто з точки зору її руху в стан сталості, а за умови реалізації можливостей резильєнтності об'єктів системи. Доведено, що через алармічність здобувачів під час війни саме резильєнтність освітян є надзвичайно важливим соціальним чинником. Останні мають демонструвати інтегровані компетенції, оскільки, крім безпосереднього виконання операційних функцій, є «вітриною» реалізації концепції «Професійне зростання впродовж життя». Обґрунтовано, що система освіти в Україні скорочується через війну, а вищої – ще й через зниження її цінності і залучення на ринок праці вразливих категорій громадян та має готуватися до напливу трудових мігрантів після війни. Ефективна система управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах має квінтесенцією синергетичну взаємодію об'єктів системи, вузькопрофесійних та інтегрованих компетенцій, засновану на фундаментальних цінностях, таких

як інтелектуальна зацікавленість, соціальна відповідальність, особистісні орієнтації, крос-культурні комунікації, на засадах автономії, конкурентоспроможності та безпеки, що дозволяє, через надання та отримання імпульсів еволюційної динаміки, посилювати резильєнтність даних об'єктів і системи в цілому. Доведено, що в умовах війни та повоєнного відновлення управління розвитком закладу освіти має бути зорієнтоване на передбачення та реалізацію превентивних дій для подолання потенційних проблем або на випередження можливих змін у середовищі існування даного закладу, тобто домінуючою концепцією сучасного управління запропоновано вважати антисипативну. Виходячи з цього, актуалізовано ключові принципи антисипативного управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах: демократизація та гуманізація; системність і цілісність; раціональне поєднання централізації та децентралізації; наукова обґрунтованість; едукаційна підтримка; інновінг сучасних трендів в менеджменті безпеки; глокалізація освітніх послуг. Через різну систему пріоритетів навчання обґрунтовано необхідність не односторонньої, а взаємної (і закладів освіти ЄС, і закладів освіти України) трансформації, тобто симбіозу глобальних трендів та локальних особливостей. Використано метод багатокритеріальної оптимізації TOPSIS для комплексного врахування різних аспектів діяльності ЗВО та формування обґрунтованих антисипативних управлінських рішень. Узагальнені критерії системи управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах в Україні та країнах світу, в які спостерігається найбільша еміграція української молоді. Обґрунтовано наявність протиріччя із можливістю порівняння існуючих відповідних інтегральних між різними закладами. Базовою проблемою міжнародних рейтингів визначена неспівставна оплата праці викладачів в різних країнах, через що вітчизняні вчені не можуть забезпечити відповідний рівень публікацій. Те ж саме стосується навчання іноземних здобувачів в умовах війни. Доведено, що міжнародні рейтинги суттєво штучно занижують місце українських закладів освіти в них. Для удосконалення оцінки ефективності системи управління закладами освіти використано алгоритм методу TOPSIS. В результаті узагальнені основні фактори, універсальні для закладів вищої освіти України та інших країн світу: фактор управління; освітня діяльність; активність вступної кампанії; наукова робота; академічна мобільність; кадровий потенціал; фінансова складова. Проведено контекстуальний аналіз сучасної системи управління закладами освіти на прикладі технічних, аграрних і економічних закладів вищої освіти. Узагальнено основні фактори освітньої еміграції з України та фактори, які стримують дану еміграцію. Зроблено висновок, що здобувач за кордоном може втратити свої групові зв'язки і почуватися самотньо через байдужі відносини, що загрожує формуванням атомізованої особистості. Зважаючи на сформульовані перспективи, узагальнені нові викладацькі та невикладацькі ролі персоналу закладів освіти для попередження подібних явищ. Визначено компаративний профіль управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах. Серед економічних, визначено найбільший вплив на ефективність закладу освіти величини власних джерел фінансування, науково-технічної бази та обсягу фінансування на інноваційну діяльність. Використовуючи непараметричний метод Спірмена, доведено дуже суттєвий вплив на розвиток закладів освіти макроекономічних показників. Визначено ключові елементи антисипативної системи управління закладом освіти, що впливають на ефективність його діяльності та її передбачуваність.

2. The dissertation substantiates theoretical provisions and offers practical recommendations for the formation of a system for managing the development of an educational institution in modern conditions. The author's concept of scaling resilience is substantiated, which considers all objects related to the system for managing the development of an educational institution, not simply from the point of view of its movement to a state of stability, but subject to the realization of the resilience capabilities of the system's objects. It is proven that due to the alarmism of applicants during the war, it is the resilience of educators that is an extremely important social factor. The latter must demonstrate integrated competencies, since, in addition to the direct performance of operational functions, they are a "showcase" for the implementation of the concept of "Professional growth throughout life". It is substantiated that the education system in Ukraine is being reduced due to the war, and the higher education system is also being reduced due to the reduction of its value and the attraction of vulnerable categories of citizens to the labor market and must prepare for the influx of labor migrants after the war. An effective system for managing the development of an educational institution in modern conditions has as its quintessence the synergistic interaction of system objects, narrowly professional and integrated competencies, based on

fundamental values, such as intellectual interest, social responsibility, personal orientations, cross-cultural communications, on the principles of autonomy, competitiveness and security, which allows, through the provision and receipt of impulses of evolutionary dynamics, to strengthen the resilience of these objects and the system as a whole. It is proved that in conditions of war and post-war restoration, the management of the development of an educational institution should be oriented towards the prediction and implementation of preventive actions to overcome potential problems or to anticipate possible changes in the environment of the given institution, that is, it is proposed to consider the dominant concept of modern management as anticipatory. Based on this, the key principles of anticipatory management of the development of an educational institution in modern conditions are updated: democratization and humanization; systematicity and integrity; rational combination of centralization and decentralization; scientific validity; educational support; innovation of modern trends in security management; glocalization of educational services. Due to the different system of training priorities, the need for not unilateral, but mutual (both EU educational institutions and Ukrainian educational institutions) transformation is substantiated, that is, a symbiosis of global trends and local features. The TOPSIS multi-criteria optimization method was used to comprehensively take into account various aspects of the activities of higher education institutions and form reasonable anticipatory management decisions. The criteria for the management system for the development of an educational institution in modern conditions in Ukraine and countries of the world, to which the largest emigration of Ukrainian youth is observed, are generalized. The existence of a contradiction with the possibility of comparing the existing relevant integrals between different institutions is substantiated. The basic problem of international rankings is the incomparable remuneration of teachers in different countries, due to which domestic scientists cannot ensure the appropriate level of publications. The same applies to the training of foreign applicants in war conditions. It is proven that international rankings significantly artificially underestimate the place of Ukrainian educational institutions in them. The TOPSIS algorithm was used to improve the assessment of the effectiveness of the management system of educational institutions. As a result, the main factors universal for higher education institutions in Ukraine and other countries of the world are generalized: management factor; educational activity; activity of the admission campaign; scientific work; academic mobility; personnel potential; financial component. A contextual analysis of the modern system of management of educational institutions is carried out using the example of technical, agrarian and economic institutions of higher education. The main factors of educational emigration from Ukraine and the factors that restrain this emigration are summarized. It is concluded that a student abroad may lose his group ties and feel lonely due to indifferent relationships, which threatens the formation of an atomized personality. Taking into account the formulated prospects, new teaching and non-teaching roles of the staff of educational institutions are summarized to prevent such phenomena.

**Державний реєстраційний номер ДіР:** 0118U005208, 0118U005209, 0122U201560, 0125U003261

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Нове вирішення актуального наукового завдання

## Публікації:

- 1. Buchniev M., Didur H., Shabelnyk S. Strategic security management of staff development of an innovation-oriented enterprise under the conditions of migration risks and digitalization. Management of the 21st century: globalization challenges. Issue 4: collective monograph / in edition D. Diachkov. Prague. Nemoros s.r.o. 2023. Czech Republic. P. 271-278.

- 2. Шабельник С. С. Теоретичні основи формування ефективної системи управління закладом вищої освіти. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 8. С. 178-183. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3594/3629
- 3. Шабельник С. С. Розвиток системи управління закладами освіти в умовах воєнного стану: моделі та прогнози. Актуальні проблеми економіки. 2024. №12. Том. 2 (282/2). С. 38-49. URL: https://eco-science.net/wpcontent/ uploads/2024/12/12.2.24._topic_Serhii-Shabelnyk-38-49.pdf
- 4. Шабельник С. Оцінка ефективності існуючих моделей управління у закладах вищої освіти. Journal of Innovations and Sustainability. 2024. №8(4). URL: https://is-journal.com/is/article/view/323
- 5. Лядський І. К., Дячков Д. В., Шабельник С. С. Управління соціальним інтелектом у контексті підвищення адаптивності трудового потенціалу за сучасних реалій ринку праці. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2025. Вип. 2 (79). С. 414-420. URL: http://www.businessnavigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/70.pdf
- 6. Шкурупій О. В., Шабельник С. С. Конкурентоспроможність бренду в умовах глобальної пандемії. The current state of development of world science: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 1), June 4, 2021. Lisbon, Portuguese Republic: European Scientific Platform. pp. 50-52.
- 7. Вороніна В. Л., Шабельник С. С. Формування системи управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах: Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 1204-1206.
- 8. Шабельник С. Управління соціальною відповідальністю в аграрних закладах вищої освіти в сучасних умовах. Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, 28 вересня 2023 р. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 332-334.
- 9. Шабельник С.С. Ефективність міжнародних партнерств у підвищенні ефективності менеджменту закладів та якості вищої освіти. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали VIII Всеукраїнської науково- практичної інтернет-конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 254-255.
- 10. Шабельник С. Тенденції розвитку закладів вищої освіти в умовах управління змінами. Стратегічний менеджмент агропродовольчої сфери в умовах глобалізації економіки: безпека, інновації, лідерство: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції, 27 вересня 2024 р. Полтава: ПДАУ, 2024. Том 2. С. 130-133.
- 11. Шабельник С. С. Вплив глобалізації та інтеграційних процесів на управління закладами вищої освіти. Менеджмент, маркетинг, логістика: тренди та подолання викликів: збірник матеріалів Міжнародної науково- практичної конференції молодих вчених, аспірантів, студентів (м. Житомир, 13 листопада 2024 року). Житомир: Вид-во «Поліський національний університет», 2024. С. 117-118.
- 12. Зось-Кіор М. В., Шабельник С. С. Адаптація системи управління закладу вищої освіти до змін в освітньому середовищі та суспільстві. Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»). 2024. №1. С. 52-57.
- 13. Зось-Кіор М., Шабельник С. Освітня міграція як виклик системі управління розвитком закладів вищої освіти в умовах безпекових загроз. Інноваційні підходи в освіті: інтеграція технологій, науки та практики у підготовці фахівців: матеріали 56-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів (м. Полтава, 19-20 лютого 2025 року). Полтава: ПДАУ, 2025. С. 89-91.
- 14. Зось-Кіор М. В., Гнатенко І. А., Шабельник С. С. Стратегічне планування та управління змінами у закладах освіти. Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий, управлінський та правовий аспекти: збірник матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19 березня 2025 р. Київ: Академія праці, соціальних відносин та туризму / За заг. ред.: Н. В. Писаренко, В. Б. Сухомлин. Київ. 2025. С. 250-251.

- 15. Шабельник С. С., Капустін О. О. Управління розвитком потенціалу в підприємництві: роль інновацій та сучасного менеджменту. Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів (28 березня 2025 р., м. Київ). К.: КНУТД, 2025. С. 279-281.
- 16. Докучаєв О. А., Володченков О. П., Шабельник С. С. Цифровізація освіти і впровадження інноваційних методів управління освітнім закладом. Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2025 р. Полтава: ПДАУ, 2025. С. 637-639.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

Літературні та художні твори

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «Теоретичні основи формування ефективної системи управління закладом вищої освіти» №130357 від 03.10.2024 р. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «Розвиток системи управління закладами освіти в умовах воєнного стану» № 138003 від 14.07.2025 р.

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зось-Кіор Микола Валерійович

2. Mykola V. Zos-Kior

**Кваліфікація:** д. е. н., професор, 08.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8330-2909

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00493014

**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** https://ror.org/01s344n79

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Миронова Ольга Миколаївна

2. Olha M. Myronova

**Кваліфікація:** к. е. н., доц., 08.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3188-2881

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

**Код за ЄДРПОУ:** 02071211

**Місцезнаходження:** проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бєлялов Талят Енверович
2. Taliat E. Bielialov

**Кваліфікація:** д. е. н., професор, 08.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4019-755X

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Київський національний університет технологій та дизайну

**Код за ЄДРПОУ:** 02070890

**Місцезнаходження:** вул. Мала Шияновська, Київ, 01011, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна
2. Lyudmila M. Shymanovska-Dianich

**Кваліфікація:** д. е. н., професор, 08.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6499-0953

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Полтавський університет економіки і торгівлі

**Код за ЄДРПОУ:** 01597997

**Місцезнаходження:** вул. Івана Банка, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Укоопспілка

**Ідентифікатор ROR:**

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Олійник Аліна Сергіївна

2. Alina S. Oliinyk

**Кваліфікація:** к. е. н., доцент, 08.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0274-5204

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 00493014

**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** https://ror.org/01s344n79

## VIII. Заключні відомості

| | |
|---|---|
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** | Воронько-Невіднича Тетяна Вікторівна |
| **Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** | Воронько-Невіднича Тетяна Вікторівна |
| **Відповідальний за підготовку облікових документів** | Кузьміна Наталія Миколаївна |
| **Реєстратор** | Юрченко Тетяна Анатоліївна |
| **Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** | Юрченко Тетяна Анатоліївна |